

Võru koolimehe õpetus püsib igihaljana

Legendaarse Võru koolimehe Johannes Käisi 120. sünniaastapäeva märkis Tartus peetud üleriigiline hariduskonverents, selle ettekandeid sidusid haridusuuendaja ideed, mida rakendatakse tänapäeva koolides.

"1920.-30. aastatel oli eesti kool meie noores vabariigis muutuste ja järjepidevuse keerises nagu praegugi. Keskseks muudatuste elluvijaks nii teoorias kui ka praktikas sai kooliuuendusliikumine, mille juhiks oli toonase Võru Õpetajate Seminari juhataja Johannes Käis," ütles Johannes Käisi Seltsi juubelpreemia pälvinud pedagoogikateadlane Inge Unt.

Käisi looming on Undi sõnul mõjutanud eesti pedagoogikat kuni tänaseni. Enim on laia silmaringiga pedagoogi ideid rakendatud õpilaste isetegevuse, õpetuse individualiseerimise ja ümbritseva keskkonna õppeprotsessi kaasamise vallas.

Haridusuuendaja Käis innustas oma ideedega algõpetuses keskendumise lapsele ja elulähedusele, arvestades iga õpilase individuaalsust, kalduvusi ja huvisid. Ta rõhutas õpetuse seotust kodukoha ja loodusega ega väsinud toonitamast loodusearmastust ja loodusest saadavaid esteetilisi elamusi, loodusõpetuse kasvatuslikke ülesandeid.

26. detsembril 1885 Põlvamaal Rosmal sündinud Johannes Käis astus 1916. a Peterburi ülikooli füüsika-matemaatikateaduskonda. Samal aastal organiseeris ta Võrus pooleteisekuulised õpetajate täienduskursused. Kodulooline õppereisidega vaateõpetus sai hilisema Võru Õpetajate Seminari direktori Käisi meetodilise töö üheks nurgakiviks.

Õpetused ellu

Anu Sarap Parksepa lasteaiast jagas oma kogemusi Käisi üldõpetuse põhimõtete rakendamisest oma lasteaias. Videofilmi abil näidati lasteaiaga juurest lähtuvat 1,5 km pikkust 13 loodusvaatluspunkti õpperada.

Võru Järve kooli juhataja Reet Kangro rääkis Käisi ideedel põhinevast hariduslike erivajadustega õpilaste õpetamisest. "Räägime samadest asjadest, millest rääkis juba Johannes Käis. Tegelikult on kõik see ammu tuntud vana, muutunud on vaid nimetused. Tänapäevaste erivajadustega õpilastele välja töötatud olustikuõpetuse ainekava rõhutab praktilist õpetust, lähtudes õpilasest endast, teda ümbritsevatest inimestest ja tegevustest," tões Kangro.

Käisi juubeliüritusel anti kätte preemiad üheteistkümnelle õpetajale võistluskirjutiste eest. Samuti allkirjastati uus koostööleping Johannes Käisi Seltsi ja haridusministeeriumi vahel.

"Johannes Käisi juubeliaasta on 15 aastat tegutsenud seltsile olnud töörohke," sõnas põline koolijuht, Johannes Käisi Seltsi juhatuse esimees Arvi Leosk. „Käisi pärandi uurimine ei raage, vaid on pidevas tõusus. Pidevalt koorub välja üllatavaid seoseid tänase algõpetuse ja Käisi ideede vahel."

Käisi 120. sünniaastapäeval 26. detsembril käiakse tema kodukohas Rosmal ja kalmul Põlvas.

Malle Elvet